מהדורה למורה – שיטת הבלש · השיעור

- מטרה: לתרגל את עיקרי השיעור: מושגים, שיטת הבלש וזיהוי הגזרה.
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים

הנחיות להפעלה

- המוסכמה בערכה: אות נחה או חסרה נרשמת כ־ו/י (פ״י/ו, ע״ו/י) או י/ה (ל״ה/י); בתשובות התלמידים יש לקבל גם ו׳ או י׳ לבד (למשל ק־ו־ם, ש־י־ר, ב־נ־ה), וגם נ־ג־ש / נ־פ־ל בפ״נ.
- רצוי להפעיל את הדף אחרי הפעילות המקבילה באתר: 📖 השיעור (שיטת הבלש).
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	נכון
	2	לא נכון – אות נחה נכתבת ולא נשמעת, או נעלמת
	3	נכון
	4	לא נכון – רומז שחסרה נ׳ בהתחלה (פ״נ)
	5	נכון
חלק ב׳	1	נָסַע · קל · נשארו: נ־ס־ע · שורש: נ־ס־ע
	2	קָנָה · קל · נשארו: ק־נ־ה · שורש: ק־נ־י/ה
	3	הֵעִיר · הפעיל · נשארו: ע־ר · שורש: ע־י/ו־ר
	4	קָם · קל · נשארו: ק־ם · שורש: ק־י/ו־ם
חלק ג׳	1	א – מעבירים ל„הוא אתמול״
	2	א – נ׳ בהתחלה
	3	ג – ר־א־י/ה
	4	ב – נ־ג־ע
	5	א – ז־י/ו־ז

חלק	#	תשובה
חלק ד׳	—	צעדים בסדר נכון, שורש נכון, נימוק לפי סימן (דגש / אות נחה / „הוא אתמול״).

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

📖 שיטת הבלש · השיעור – דף תרגול

דף תרגול: השיעור. משפטים קצרים. יש מילון קטן למעלה. 🙂

📖 מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
שורש	🌱	3 אותיות שנותנות למילה את המשמעות (root)
גזרה	🧩	קבוצת שורשים שמתנהגים אותו דבר (verb class)
בניין	🏗️	דפוס של פועל: קל, נפעל, פיעל, פועל, הפעיל, הופעל, התפעל (verb pattern)
מוספיות	✂️	אותיות שהבניין או הזמן מוסיפים לשורש (added letters)
אות נחה	😴	אות שנכתבת ולא נשמעת, או נעלמת (silent letter)
דגש	⚫	נקודה בתוך אות (dot inside a letter)
עבר	⏪	מה שקרה כבר (past)
הווה	⏺️	מה שקורה עכשיו (present)
עתיד	⏩	מה שיקרה (future)

חלק א׳ – נכון או לא נכון?

נכון או לא נכון? סמנו.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	הצעד הראשון בשיטת הבלש הוא להעביר את הפועל ל„הוא אתמול״.	◯	◯
2	אות נחה היא אות שנכתבת ותמיד נשמעת.	◯	◯
3	אם אחרי השמטת המוספיות נשארו 2 אותיות בלי דגש – חסרה י/ו באמצע.	◯	◯
4	דגש באות הראשונה שנשארה רומז שחסרה ה׳ בסוף.	◯	◯
5	בפועל הִפְיל השורש הוא נ־פ־ל.	◯	◯

חלק ב׳ – טבלת הבלש

מלאו את הטבלה. עבר – בניין – אותיות שנשארו – שורש.

#	הפועל	הוא אתמול	בניין	נשארו	שורש
1	נָסַעְנוּ				
2	קָנְתָה				
3	הֵעִיר	הֵעִיר			
4	קָם	קָם			

חלק ג׳ – שאלות הבנה

1. מה עושים בצעד הראשון?

(א) מעבירים ל„הוא אתמול״ (ב) סופרים אותיות (ג) מוסיפים י/ו

2. נשארו 2 אותיות ויש דגש בראשונה. מה חסר?

(א) נ׳ בהתחלה (ב) י/ו באמצע (ג) ה׳ בסוף

3. השורש של „רָאִינוּ״ הוא:

(א) י/ו־ר־א (ב) נ־ר־א (ג) ר־א־י/ה

4. השורש של „הִגִּיעַ״ הוא:

(א) ג־ע־י/ה (ב) נ־ג־ע (ג) ג־י/ו־ע

5. השורש של „הֵזִיזוּ״ הוא:

(א) ז־י/ו־ז (ב) נ־ז־ז (ג) ז־ז־י/ה

חלק ד׳ – סיכום במילים שלי

הסבירו במילים שלכם: איך מוצאים את השורש של פועל מהגזרה שלמדנו? תנו דוגמה אחת משלכם.

- כתבו את הצעדים לפי הסדר

כרטיס יציאה

השורש של „יִקְנוּ" הוא: ____

מילה חדשה שלמדתי:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐